

Informasjon fra Luftambulansetjenesten HF (Del 2).

Bodø 7. juli 2020

Prosjekt Midlertidig ambulanshelikopterbase Kirkenes – Mandat status og fremdrift

Dette er det andre informasjonsbrevet fra Luftambulansetjenesten HF (LAT HF), knyttet til etableringen av midlertidig sivil ambulanshelikopterbase i Kirkenes.

- Målet er å informere alle berørte parter jf. mottakerliste, så godt som mulig om fremdrift, prosess og bakgrunn for prosjektet.
- Det første informasjonsbrevet beskriver blant annet bakgrunn og mandat. Det ligger på våre nettsider og kan leses [her](#).

Overtakelse

Luftambulansetjenesten avløser Forsvarets legehelikopter (Bell) og overtar ambulanshelikopterberedskapen i Kirkenes, onsdag 15. juli 2020. Den første tiden skal mannskapet bruke Garnison Sør-Varanger (GSV) som base og fly ut fra Høybukthoen. Responstiden vil da være den samme som for Bell helikoptret.

Landingsplass og hangar ved sykehuset

Stiftelsen Norsk Luftambulans skal etablere en midlertidig helikopterlandingsplass og sette opp en isolert plasthall ved sykehuset i Kirkenes. Plasthallen skal leies av LAT HF og blir helikopterets hangar nå den er på plass. Hallen er bestilt og det jobbes nå på spreng for å få den og landingsplassen etablert så raskt som mulig.

Området ved sykehuset er i dag ikke godkjent for landing med helikopter.

Finnmarkssykehuset HF har derfor søkt Luftfartstilsynet om nødvendig dispensasjon for landing med helikopter inntil midlertidig landingsplass er etablert.

Finnmarkssykehuset HF har også søkt Luftfartstilsynet om utvidet konsesjon for ambulanshelikopter med inntil 1 000 årlige bevegelser ved sykehuset. (En avgang og landing er to bevegelser)

Responstid

Når landingsplass og hangar ved sykehuset er på plass vil responstiden for ambulanshelikopteret i Kirkenes være som for landets øvrige baser (15 minutter) når mannskapet oppholder seg på sykehuset.

Når mannskapet sover eller er på hotell i sentrum vil responstiden være den samme som ved basen på Høybukthoen. Det viser en kjøretest med tre personer i bilen som operatør Norsk Luftambulans AS (NLA AS) har gjennomført.

- Fra oppholdsrom Garnison Sør-Varanger til hangar ved Høybukthoen er kjøretiden to og et halvt minutt (2,5 min).
- Fra hotell i Kirkenes til sykehuset er kjøretiden tre minutter (3 min).

NB: Testen er gjennomført i normal hastighet ved vanlig kjøring, ikke som utrykking. Begge steder vil transporten til helikopter normalt gå noe raskere ved utrykking.

Viktig om responstid

Ved alle ambulanshelikopterbaser i Norge har operativ besetning en reaksjonstid på inntil 15 minutter ved utkalling. Men, det skal alltid brukes den tid som er nødvendig til innhenting av informasjon om oppdraget (vær, landingsplasser, pasient osv.). Andre vurderinger og aktiviteter som er nødvendige for å ivareta besetningens og pasienters sikkerhet, skal også gjennomføres før flygning. Dette innebærer at kravet til reaksjonstid på 15 minutter alltid skal vike prioritet for sikkerhetsmessige forhold. Ukompliserte oppdrag i godt vær iverksettes ofte vesentlig raskere enn fastsatt responstid.

Helikopteret

Helikopteret som settes inn i Kirkenes er luftambulansetjenestens mellomstore Airbus H145 T2. Det er utstyrt med svært avansert navigasjons- og sikkerhetsutstyr som øker gjennomføringsevnen i dårlig vær. Det er også utstyrt med flåte til besetningen og floats som vil holde helikopteret flytende dersom det må nødlande på havet. Dette øker sikkerheten til pasient og mannskap særlig i polare områder der sjøtemperaturen er lav hele året. Helikopteret har en marsjfart på 230 km/t og kan fly pasient direkte fra Kirkenes til Universitetssykehuset i Tromsø uten etterfylling av drivstoff. Dersom været krever at det flys rundt kysten må det etterfylles en gang. Helikopteret brukes også av basene i Harstad, Brønnøysund, Lørenskog, Trondheim, Bergen og Arendal.

Bemanning

Luftambulansetjenestens helikoptre flyr normalt med et crew på tre personer: lege, pilot og redningsmann.

Luftambulansetjenesten er de offentlige sykehusenes forlengede arm på lik linje med ambulansbåt- og ambulansbiltjenestene. Finnmarkssykehuset HF har derfor det

medisinske ansvaret for basen i Kirkenes og bemanner helikopteret med anestesileger. LAT HF har ansvaret for den operative delen av tjenesten. Vi har valgt NLA AS som operatør av basen i Kirkenes. NLA AS bemanner helikopteret med erfarne piloter og redningsmenn. De fleste pilotene har tidligere fløyet i Forsvaret og kjenner området og utfordringene ved å fly i Finnmark godt.

Basen vil også ha en legebil, som kan benyttes til utrykning i nærområdet når det ikke er vær til å fly.

Varsling og bruk av ambulanshelikopter

Behov for ambulanshelikopter meldes til lokal AMK sentral. For basen i Kirkenes vil dette være AMK Kirkenes. AMK vurderer behovet i henhold til faste kriteriene og varsler aktuell luftambulansbase gjennom AMK-LA.

I Norge er det fire slike AMK-LA sentraler, og i Helse Nord er dette ivaretatt av AMK sentralen ved Universitetssykehuset i Tromsø. AMK-LA har tilsvarende oppgaver overfor ambulanshelikopterbasene i Brønnøysund, Tromsø og Harstad.

Det er inngått en egen avtale mellom AMK Tromsø og operatøren, NLA AS, for å sikre god informasjonsflyt, sikker og effektiv utøvelse av varsling, samt nødvendig koordinering og overvåkning av flyging for økt sikkerhet under oppdrag.

Alle ambulansoppdrag med helikopter er medisinsk begrunnet. Vakthavende lege ved luftambulansbasen gjør medisinske vurderinger og avgjør om det er grunnlag for å gjennomføre oppdraget. Piloten har beslutningsmyndighet i forhold til flyoperative forhold, for eksempel om været er bra nok for flyging.

Politisamarbeid

Politi/lokal redningssentral og hovedredningssentralene (HRS) kan anmode om luftambulansetjenesten til søk- og redningsoppdrag (SAR) kystnært og over land. Under SAR-oppdrag er luftambulansen operativt underlagt HRS eller politiets innsatsleder. AMK kan kalle luftambulansen tilbake dersom medisinske vurderinger tilsier at et ambulansoppdrag må prioriteres.

Luftambulansetjenesten kan bli bedt om å være i medisinsk beredskap ved brann og når politiet håndterer farlige situasjoner. Luftambulans skal imidlertid ikke benyttes av politiet i situasjoner som ikke har akuttmedisinsk relevans. På samme måte kan luftambulansetjenesten be politiet om å være med på oppdrag for å beskytte eget personell når beskyttelse oppfattes nødvendig for å kunne gi tilstrekkelig medisinsk hjelp.

Luftambulansetjenesten er også tilgjengelig for politiet dersom det oppstår situasjoner med pågående livstruende vold (PLIVO). Det er politiet som erklærer PLIVO etter nasjonale

retningslinjer for slik bistand fra helsevesenet. Prosedyrer for håndtering av PLIVO er innarbeidet hos AMK og Norsk Luftambulans AS.

Utfordringer

Helikopteret som skal settes inn i Kirkenes, H145, er også et av tjenestens fire reservehelikoptre. Engasjementet i Kirkenes vil bety at en eller flere baser andre steder i landet som har H145 i perioder må ha beredskap med et noe mindre helikopter av typen H135. Dette vil innebære visse begrensninger i tilbudet. Løsningen er ikke optimal, men den er nødvendig i en periode og forankret hos eiere av tjenesten, de regionale helseforetakene.

Det er stram tidsramme for etableringen. Det er utfordrende både for oppdragsgiver LAT HF, Finnmarkssykehuset HF, leverandøren Norsk Luftambulans AS og for godkjennende myndigheter. Men det jobbes godt og raskt i alle ledd.

Prosjektgruppe

Prosjektgruppen har til nå hatt 7 prosjektmøter og består av representanter fra:

LAT HF med prosjektleder, medisinsk- og operative rådgivere pluss kommunikasjonsrådgiver. Finnmarkssykehuset HF er representert med prosjektleder for den medisinske delen av oppdraget.

I tillegg har prosjektgruppen ukentlige møter med leverandøren Norsk Luftambulans AS.

Sykehusinnkjøp HF bistår med prosjektstøtte ved behov.

Kommunikasjon

LAT HF har god erfaring med å informere bredt om fremdrift og prosess knyttet til flytting av basen fra Evenes og opprettelsen av midlertidige base i Harstad. Prosjektgruppen har valgt å legge seg på samme linje for den midlertidige etableringen i Kirkenes. Det vil derfor løpende bli sendt ut informasjonsbrev til de berørte parter. Informasjonsbrevene og offentlige dokumenter knyttet til saken vil fortløpende legges ut på LAT HFs hjemmesider under fanen *Aktuelt* og tittelen [Midlertidig ambulanshelikopterbase Kirkenes.](#)

Med vennlig hilsen

Mariann M. Hunstad
Prosjektleder

**Mottakerne av informasjonsbrevene knyttet til Prosjekt Midlertidig
ambulanshelikopterbase Kirkenes er:**

Alle kommuner i Finnmark
Alle luftambulansebaser
Babcock Scandinavian AirAmbulance AS
Finnmark legeforening
Finnmarkssykehuset HF
Fylkesmannen Troms Finnmark
Helse Midt Norge RHF
Helse Nord RHF
Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Hovedredningssentralen Nord Norge
Norsk Luftambulans AS
Universitetssykehuset Nord Norge HF
Vest-Finnmark Regionråd
Øst-Finnmark Regionråd